

Dorrit Saietz:
Adoptionens slagmarker,
 Tiderne Skifter, 2015,
 363 sider. Kr. 299,-.

Anmeldelse af Michala Yun-Joo Schlichtkrull

ET ADOPTIONS- SYSTEM I KRISE

Den 23. oktober 2015 udkom Dorrit Saietz' *Adoptionens slagmarker*. Samme dag blev lovforslaget til ændring af adoptionsloven førstebehandlet i folketinget, og da Saietz på bogens omslag netop stiller spørgsmålet, om "...vi fortsat skal adoptere børn fra udlandet til Danmark? Eller om det ville være bedre at hjælpe børn og deres familier i de lande, børnene kommer fra?", kan bogens udgivelsesdato i den kontekst næppe være tilfældigt valgt.

Over mere end 350 sider udfolder journalisten, Dorrit Saietz sin omfattende fortælling om det danske adoptionssystem, som den danske offentlighed primært kender som "solidt, velreguleret og etisk". Fortællingen tager sit udgangspunkt i transnationale adoptioner fra Etiopien, særligt Tigists adoptionshistorie (bedre kendt som "Amysagen"), som Saietz skrev om for Dagbladet Politiken tilbage i 2012, og ifølge Saietz er *Adoptionens slagmarker* først og fremmest skrevet med Tigists historie i tankerne. Undervejs bredes fortællingen imidlertid ud, fokus flyttes fra Tigists historie, og

Saietz dykker ned i adskillige andre problematikker relateret til transnational adoption. Hun kritiserer blandt andet de adoptionsformidlende bureauer, AC Børnehjælp og Danadopt (sidenhen fusioneret til ét bureau, Danish International Adoption – DIA), for deres økonomiske kriser og ulovlige metoder samt den mangelfulde, politisk iværksatte "Helhedsanalyse af det danske adoptionssystem". Desuden henter Saietz inspiration i den aktuelle adoptionsforskning, og hun giver plads til forskellige beretninger fra førsteforældre som Tigists mor, Genet Kedir, og flere andre transnationalt adopteredes tragiske beretninger i en detaljeret gennemgang af forskellige nuværende og tidligere afgiverlandes korrupte historier. Bogens sidste kapitler belyser problematikker som åbne adoptioner og rugemoderskab i et forsøg på at se fremad i en tid, hvor adoptionsindustrien svinder ind. *Adoptionens slagmarker* er ambitiøs og omfattende, og forfatteren kommer grundigt omkring i adoptionslandskabets forskellige aspekter.

Bogen igennem gør Saietz flittigt brug af voldsomme stilistiske virkemidler, hvor transnational adoption sættes ind i (sproglig) kontekst af dramatiske krigsmetaforer med "blodige landskaber" og "global krig". Krigskonteksten er først og fremmest med til at understøtte og forstærke den

spænding, bogen er drevet frem af, hvor den ene ulykkelige beretning afløser den anden, mens ”cliffhangere” ved kapitlernes slutning opretholder læserens nysgerrighed. Samtidig leder den mørke forside mest af alt tankerne hen mod et sønderbombet ingenmandsland, hvor Tigist er centreret, fanget i sin egen adoption. På den måde gengives adoptionssystemet visuelt som et mørkt limbo af ”løgne og fortællelser”, som den adopterede er fanget i med et spor af ”knuste familier og ødelagte liv” til følge. I dette univers reduceres transnational adoption dermed til et skrækindjagende og spændingsvækkende narrativ, som vi i fællesskab kan chokeres og forfærdes over, og adopteredes triste vidnesbyrd tjener i den sammenhæng først og fremmest som brikker i Siefertz’ sensationelle spændingsfortælling.

Adoptionens slagmarker har fået en blandet modtagelse og blev ved udgivelsen mødt med hård kritik såvel som hyldest. Siefertz er i samme ombæring blevet kritiseret for mangelfuld kreditering af kilder og en kreativ brug af citater, formuleret så de på spidsfindig vis lyder som deciderede udtalelser til bogen. Den citat- og krediteringsdiskussion har jeg ikke til hensigt at gå længere ind i her, men det er ikke desto mindre bemærkelsesværdigt, at adoptionskritikken formuleret af voksne adopterede gennem de senere år ikke tildeles signifikant betydning i bogen. Jeg efterlyser ikke, at *Adoptionens slagmarker* skal

være en bog om adoptionskritikken, men man må formode, at Siefertz har hentet en del af sit vidensgrundlag netop fra det eksisterende adoptionskritiske miljø. I den sammenhæng ville det trods alt have klædt Siefertz, i højere grad end det er tilfældet, at lægge en anerkendende stil for dagen i forhold til de adoptionskritiske stemmer, hvorfra hun tilsyneladende har hentet dele af sin inspiration.

Det skal ikke betvivles, at *Adoptionens slagmarker* er et vedkommende værk, der giver stof til eftertanke og forhåbentlig kan rokke ved gængse forestillinger om transnational adoption i den danske offentlighed, men med bogen står transnational adoption først og fremmest tilbage som Siefertz’ journalistiske varemærke.

Og når det i begyndelsen proklameres, at bogen fortæller de historier, som ingen har haft lyst til at tale om før, er det mildest talt en sandhed med modifikationer.

Michala Yun-Joo Schlichtkrull er cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling og fagligt rådsmedlem hos Tænkertanken Adoption.